Шағын және орта кәсіпкерлік

Жариялау күні: 17.10.2024
Келесі жариялау күні: 16.01.2025

1.Негізгі тұстары

ШОК ұйымдық-құқықтық нысандарбөлінісінде

ШОК экономикалық қызмет түрлері бөлінісінде

2. ШОК-тің елдің экономикасына үлесі

3. Глоссарий

4. Әдіснамалық түсіндірмелер

5. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

6. Пайдалы сілтемелер

1. Негізгі тұстары

2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша тіркелген ШОК субъектілерінің саны 2219,1 мың бірлікті құрады;

2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны 2028,8 мың бірлікті құрады;

2024 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша ШОК-та жұмыспен қамтылғандар саны 4267 мың адамды құрады;

2024 жылғы қаңтар-маусымда ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы 34266,8 млрд. құрады.

2024 жылғы қаңтар-маусымдағы ШОК субъектілері қызметінің негізгі көрсеткіштерінің құрылымы

пайызбен

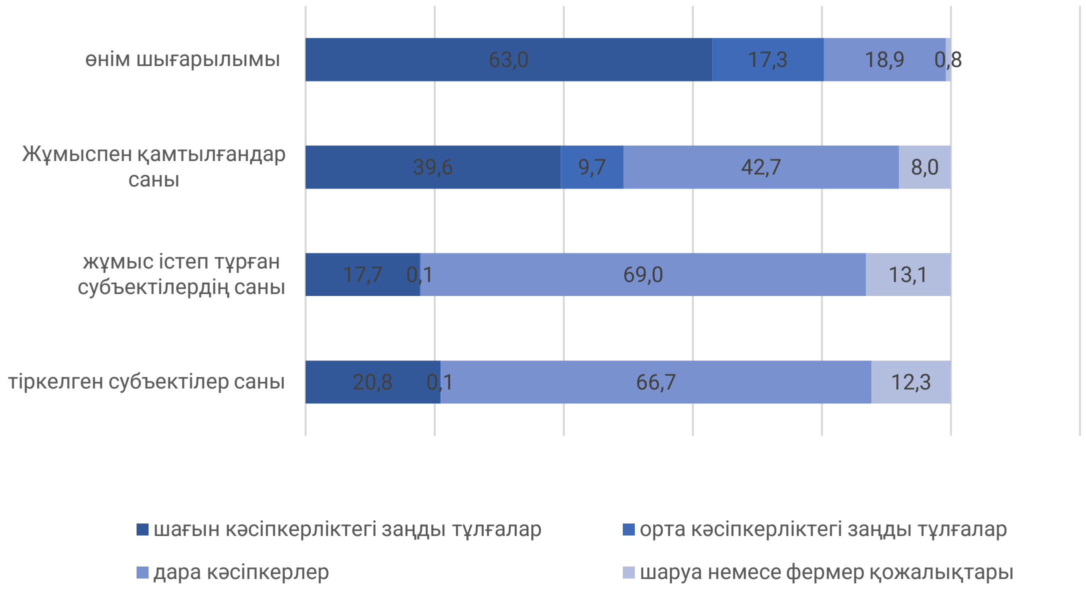

Жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің жалпы санында дара кәсіпкерлер үлесі 69%, шағын кәсіпкерліктегі заңды тұлғалар – 17,7%, шаруа немесе фермер қожалықтары – 13,1%, орта кәсіпкерліктегі заңды тұлғалар – 0,1%-ды құрады.

ШОК ұйымдық-құқықтық нысандар бөлінісінде

Ұйымдық-құқықтық нысандар бөлінісінде тіркелген субъектілердіңең көп санын дара кәсіпкерлер –1,5 млн. бірлікті, одан жұмыс істеп тұрғандар-1,4 млн. бірлікті құрайды.

Жұмыспен қамтылғандар санының ең көбі шағын кәсіпкерлікке– 1,7 млн. адам және дара кәсіпкерлерге – 1,8 млн. бірлік келеді.

Шағын кәсіпкерліктің өнім шығарылымы 21,6 трлн. теңгені құрады, бұл барлық ШОК субъектілерінің жалпы өнім шығарылымынан 63% ды құрайды.

ШОК субъектілері қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2024 жылғы 1 шілдеге	2023 жылғы 1 шілдеге
Шағын және орта кәсіпкерліктегі тіркелген субъектілер, бірлік	2 219 058	2 223 486
соның ішінде:		
шағын кәсіпкерліктің кәсіпорындары	462 568	452 053
орта кәсіпкерліктің кәсіпорындары	3 013	2 940
дара кәсіпкерлер	1 480 033	1 496 527
шаруа немесе фермер қожалықтары	273 444	271 966
Шағын және орта кәсіпкерліктегі жұмыс істеп тұрған субъектілер, бірлік	2 028 794	2 015 030
соның ішінде:		
шағын кәсіпкерліктің кәсіпорындары	359 363	354 618
орта кәсіпкерліктің кәсіпорындары	2 928	2 851
дара кәсіпкерлер	1 400 080	1 392 945
шаруа немесе фермер қожалықтары	266 423	264 616
Шағын және орта кәсіпкерліктегі жұмыспен қамтылғандар саны, адам	4 266 952	4 272 966
соның ішінде:		
шағын кәсіпкерліктің кәсіпорындары	1 688 132	1 689 156
орта кәсіпкерліктің кәсіпорындары	414 822	398 771
дара кәсіпкерлер	1 821 432	1 839 808
шаруа немесе фермер қожалықтары	342 566	345 231
Шағын және орта кәсіпкерліктегі өнім шығарылымы, млн. теңге	34 266 817	28 791 411
соның ішінде:		
шағын кәсіпкерліктің кәсіпорындары	21 593 496	19 488 375
орта кәсіпкерліктің кәсіпорындары	5 918 531	5 361 256
дара кәсіпкерлер	6 488 493	3 576 711
шаруа немесе фермер қожалықтары	266 297	365 069

Тіркелген ШОК субъектілерінің жалпы санында жұмыс істеп тұрғандардың үлесі

пайызбен

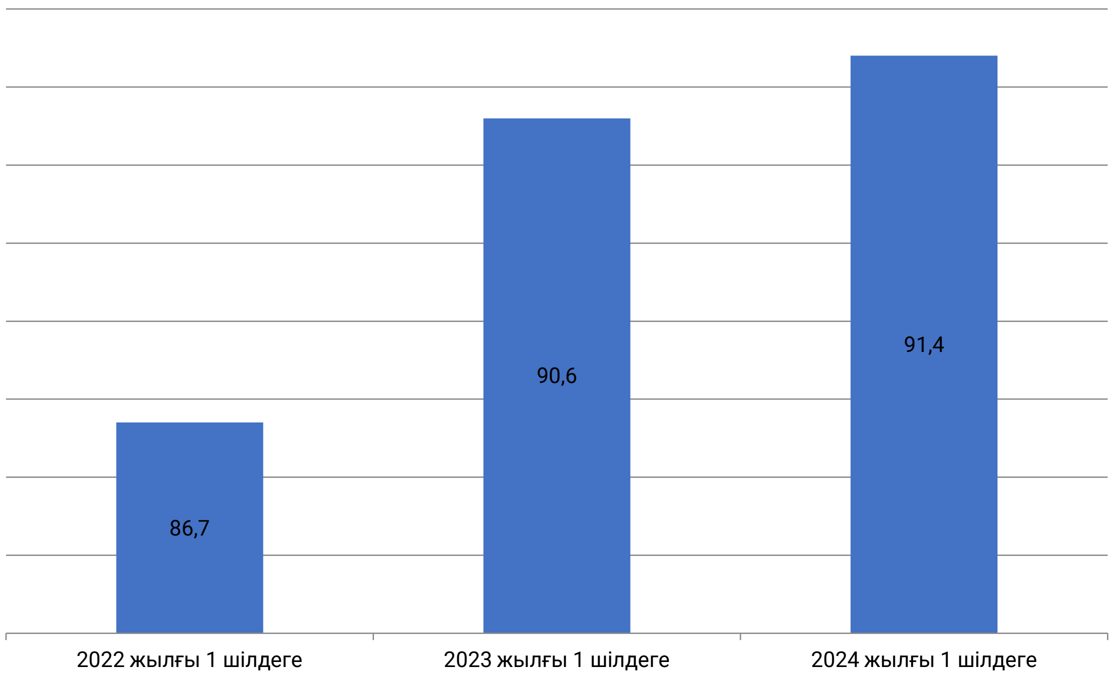

Тіркелген ШОК субъектілерінің жалпы санында жұмыс істеп тұрғандардың үлесі 91,4% құрады, бұл өткен жылғы деңгейден 0,8 п.п. жоғары. Өңірлер бөлінісінде ең көп үлесі Түркістан (97,6%), Ұлытау (94,5%) және Алматы (95%) облыстарында байқалады. Ең аз үлес Астана (88%) қаласында тіркелген.

ШОК субъектілері қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2024 жылғы 1 шілдеге		2023 жылғы 1 шілдеге	
	тіркелген ШОК субъектілерінің саны, бірлік	жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілер саны, бірлік	тіркелген ШОК субъектілерінің саны, бірлік	жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілер саны, бірлік
Қазақстан Республикасы	2 219 058	2 028 794	2 223 486	2 015 030
Абай	58 094	53 830	59 406	53 942
Ақмола	63 976	58 537	63 670	58 306
Ақтөбе	92 347	83 877	97 662	88 548
Алматы	146 745	139 360	142 363	133 532
Атырау	68 439	62 957	74 428	67 934
Батыс Қазақстан	62 720	58 009	64 474	58 886
Жамбыл	118 523	105 272	119 717	106 122
Жетісу	63 870	59 658	65 203	59 862
Қарағанды	111 252	101 015	112 479	100 124
Қостанай	69 089	65 019	69 847	65 149
Қызылорда	68 068	64 478	77 590	72 872
Маңғыстау	83 863	77 265	89 490	83 144
Павлодар	61 888	56 036	62 058	55 351
Солтүстік Қазақстан	38 564	35 745	38 461	34 759
Түркістан	212 989	207 937	216 020	211 477
Ұлытау	19 378	18 303	20 545	19 109
Шығыс Қазақстан	69 656	62 273	72 400	64 599
Астана қаласы	266 499	234 429	252 958	223 597
Алматы қаласы	398 385	353 852	384 178	329 082
Шымкент қаласы	144 713	130 942	140 537	128 635

жалғасы

	2024 жылғы 1 шілдеге	2024 жылғы қаңтар-маусым	2023 жылғы 1 шілдеге	2023 жылғы қаңтар-маусым
	ШОК жұмыспен қамтылғандар саны, адам	ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы, млн. теңге	ШОК жұмыспен қамтылғандар саны, адам	ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы, млн. теңге
Қазақстан Республикасы	4 266 952	34 266 817	4 272 966	28 791 411

Абай	103 952	446 871	102 027	396 485
Ақмола	145 237	804 628	144 408	646 252
Ақтөбе	172 186	925 494	181 460	861 883
Алматы	246 798	1 612 706	241 349	1 526 653
Атырау	146 031	2 430 345	157 942	2 472 889
Батыс Қазақстан	129 908	1 200 592	125 887	1 014 997
Жамбыл	164 607	595 974	164 746	444 912
Жетісу	104 723	491 458	109 994	362 556
Қарағанды	231 677	1 222 506	242 333	1 162 903
Қостанай	160 664	899 911	165 376	874 951
Қызылорда	116 832	432 945	124 376	300 577
Маңғыстау	147 435	1 020 784	158 306	867 344
Павлодар	139 041	749 674	140 000	613 439
Солтүстік Қазақстан	109 296	476 302	105 971	386 647
Түркістан	287 368	916 258	288 555	565 393
Ұлытау	30 081	134 098	31 567	92 467
Шығыс Қазақстан	154 209	828 120	165 435	715 742
Астана қаласы	508 567	6 664 140	503 872	6 172 841
Алматы қаласы	941 827	10 915 145	899 004	8 160 412
Шымкент қаласы	226 513	1 498 864	220 358	1 152 068

Динамикалық кестелер:

Өңірлер бөлінісінде тіркелген ШОК субъектілерінің саны

Өңірлер бөлінісінде ШОК жұмыс істеп тұрған субъектілер саны

Өңірлер бөлінісінде ШОК жұмыспен қамтылғандар саны

Өңірлер бөлінісінде ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы

2024 жылғы қаңтар-маусымдағы экономикалық белсенді халықтағы ШОК-та жұмыспен қамтылғандар санының үлесі

пайызбен

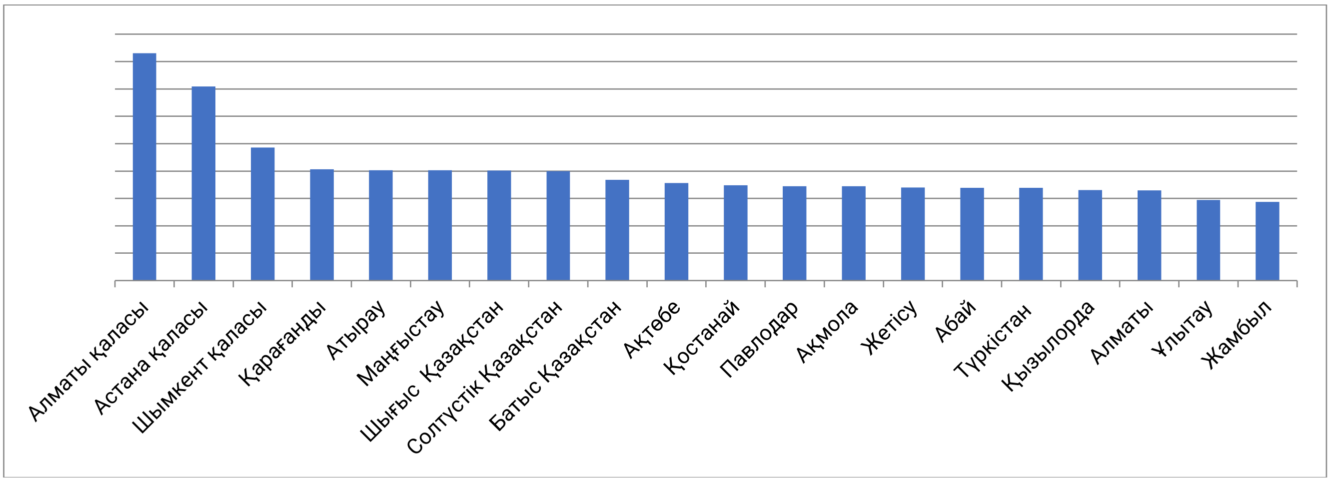

ШОК саласына елдің экономикалық белсенді халқының жалпы санынан 44,3% келеді. Өңірлер бөлінісінде ең көп үлес Алматы және Астана қалаларында басым. Ең аз үлес Жамбыл облысында тіркелген.

ШОК экономикалық қызмет түрлері бөлінісінде

2024 жылғы 1 шілдедегі тіркелген ШОК субъектілерінің саны 2219,1 мың бірлікті құрады және 2023 жылдың сәйкес күнімен (2223,5 мың бірлік) салыстырғанда 0,2%-ға артты.

2024 жылғы 1 шілдедегі жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны 2028,8 мың бірлікті құрады және 2023 жылдың сәйкес күнімен (2015,0 мың бірлік) салыстырғанда 0,7%-ға артты.

2024 жылғы 1 шілдедегі ШОК-та жұмыспен қамтылғандар саны 4267 мың адамды құрады, бұл 0,1%-ға азайды.

2024 жылғы қаңтар-наурызда ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы 34266,8 млрд. теңгені құрады және 2023 жылдың өткен кезеңімен салыстырғанда салыстырмалы бағаларда 9,3%-ға артты.

Экономикалық қызмет түрлері бөлінісінде ШОК субъектілері қызметінің негізгі көрсеткіштері

	Тіркелген ШОК субъектілерінің саны, бірлік		Жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны, бірлік		ШОК жұмыспен қамтылғандар саны, адам		ШОК субъектілерінің өнім шығарылымы, млн. теңге	
	2024 жылғы 1шілдеге	2023 жылғы 1 шілдеге	2024 жылғы 1 шілдеге	2023 жылғы 1 шілдеге	2024 жылғы 1 шілдеге	2023 жылғы 1 шілдеге	2024 жылғы қаңтар-маусым	2023 жылғы қаңтар-маусым
Барлығы	2 219 058	2 223 486	2 028 794	2 015 030	4 266 952	4 272 966	34 266 817	28 791 406
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	312 665	314 227	299 577	300 370	474 200	483 954	1 173 285	1 189 272
Өнеркәсіп	132 187	136 428	119 820	123 076	433 075	438 958	5 848 405	5 972 845
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	6 049	5 731	5 037	4 823	41 727	39 899	1 601 496	1 693 933
Өңдеу өнеркәсібі	119 384	124 045	109 035	112 623	354 156	361 226	3 720 766	3 800 772
Электр энергиясымен, газбен, бумен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	2 370	2 295	2 026	1 947	16 229	16 877	402 069	358 519
Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	4 384	4 357	3 722	3 683	20 963	20 956	124 074	119 621
Құрылыс	123 336	119 190	101 766	98 786	336 744	325 461	4 797 440	3 375 176
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	793 659	798 506	723 121	723 015	1 286 239	1 290 272	10 260 219	8 060 293
Көлік және жинақтау	111 873	100 921	102 008	90 106	228 809	215 527	2 465 872	2 205 165
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	55 548	54 752	50 618	49 333	149 377	146 718	935 391	723 905
Ақпарат және байланыс	35 450	34 686	31 479	30 561	97 042	99 461	1 274 261	1 089 120
Қаржы және сақтандыру қызметі	7 424	7 919	5 115	5 448	26 378	26 591	463 990	392 337
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	109 585	100 429	103 669	91 203	199 956	188 291	1 453 068	1 176 332
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	64 196	64 306	55 982	55 302	155 542	163 947	1 446 073	1 224 446
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	63 102	60 703	57 073	54 148	200 145	201 832	1 324 149	1 041 151
Білім беру	46 022	42 430	43 079	38 785	159 971	145 416	494 756	337 758
Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	20 201	19 102	18 868	17 659	92 287	88 941	439 137	356038
Өнер, ойын-сауық және демалыс	20 148	19 562	18 162	17 417	39 340	39 117	577 281	782 443
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	323 662	350 325	298 457	319 821	387 847	418 480	1 313 490	865 125

Динамикалық кестелер:

ЭҚТ бөлінісінде тіркелген ШОК субъектілерінің саны
ЭҚТ бөлінісінде жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерінің саны
ЭҚТ бөлінісінде ШОК-та жұмыспен қамтылғандар саны
ЭҚТ бөлінісінде ШОК өнім шығарылымы

2024 жылғы қаңтар-маусымдағыЭҚТ бөлінісінде ШОК субъектілері қызметінің негізгі көрсеткіштерінің құрылымы

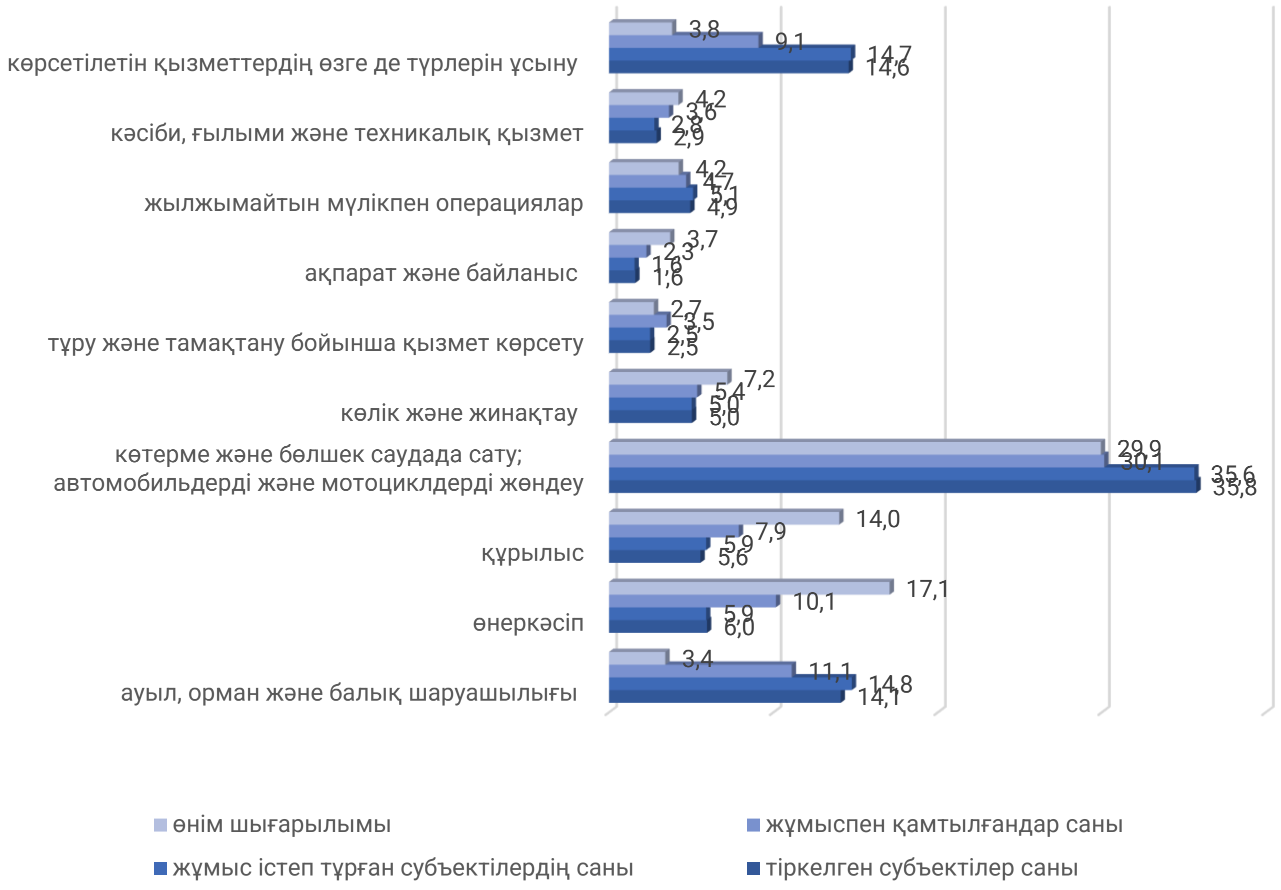

Субъектілер санының, жұмыспен қамтылғандар санының және өнім шығарылымының ең көпүлесі «Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу» саласында басым.

2. Ел экономикасына ШОК-тың үлесі

Республика бойынша 2024 жылғы қаңтар-маусымда ресми статистикалық деректерге сәйкес ЖІӨ-де ШОК үлесі 38,2% құрады және келесі жылдың сәкес кезеңімен салыстырғанда 1,8 п.п. көбейді.

ЖІӨ-дегі (ЖӨӨ) ШОК үлесі*

	2024 жылғы қаңтар-маусым		2023 жылғы қаңтар-маусым	
	ШОК ЖҚҚ, млн. тенге	ЖІӨ-дегі үлесі (ЖӨӨ), пайызбен	ШОК ЖҚҚ, млн. тенге	ЖІӨ-дегі үлесі (ЖӨӨ), пайызбен
Қазақстан Республикасы	20 009 911,2	38,2	17 213 262,1	36,4
Абай	233 051,2	17,9	216 361,9	18,7
Ақмола	494 041,6	30,8	376 166,6	25,7
Ақтөбе	616 379,0	26,9	543 620,1	27,3
Алматы	1 080 513,7	44,9	896 928,9	47,0
Атырау	1 399 523,1	21,0	1 645 872,3	24,7
Батыс Қазақстан	773 181,9	36,0	626 439,1	33,1
Жамбыл	329 407,7	23,5	267 393,9	20,7
Жетісу	259 278,5	33,2	209 815,0	30,2
Қарағанды	587 876,7	17,8	572 226,4	19,0
Қостанай	490 618,1	27,7	463 037,9	28,5
Қызылорда	265 131,2	20,4	188 328,3	16,7
Маңғыстау	695 967,0	31,4	570 561,0	28,5
Павлодар	392 079,5	21,6	311 837,2	18,0
Солтүстік Қазақстан	299 117,6	31,0	222 898,7	26,8
Түркістан	511 179,5	29,1	310 940,5	20,6
Ұлытау	58 466,7	7,3	38 339,2	5,1

Шығыс Қазақстан	465 403,4	24,4	392 978,6	21,5
Астана қаласы	3 932 498,2	72,1	3 469 192,6	73,0
Алматы қаласы	6 103 972,0	57,3	5 133 140,8	54,1
Шымкент қаласы	1 022 224,6	56,4	757 183,1	49,7

Динамикалық кестелер:
ШОК-тің жалпы қосылған құны

Шағын және орта кәсіпкерлік бөлінісінде ЖІӨ-дегі ШОК үлесі

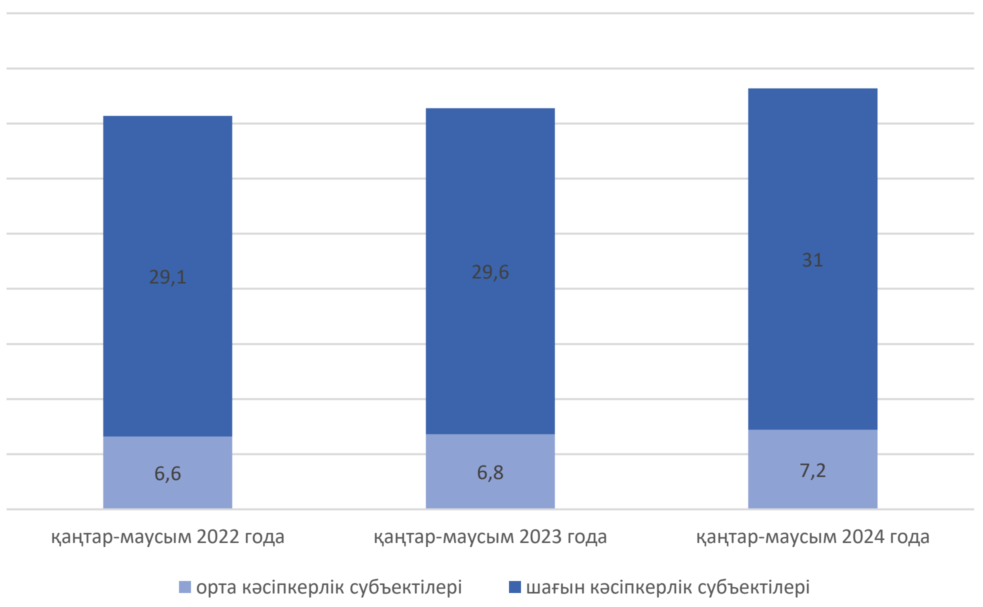

Субъектілердің санаттарына бөлінісінде шағын кәсіпкерліктің үлесі 31%-ды және орта кәсіпкерліктің үлесі 7,2%-ды құрайды.

3. Глоссарий

Дара кәсіпкерлік Қазақстан Республикасы азаматтарының, оралмандардың таза табыс алуға бағытталған, жеке тұлғалардың меншігіне негізделген және жеке тұлғалардың атынан, олардың тәуекелі мен мүліктік жауапкершілігі үшін жүзеге асырылатын дербес, бастамашыл қызметі болып табылады.

Жеке кәсіпкерлікті жүзеге асыру ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерді ауыл шаруашылығы өнімін өндіру үшін пайдаланумен, сондай-ақ осы өнімді қайта өңдеумен және өткізумен тығыз байланысты адамдардың еңбек бірлестігі шаруа немесе фермер қожалығы деп танылады.

Экономикалық қызмет түрі-жабдық, жұмыс күші, өндірістік процестер, ақпараттық желілер мен өнімдер біріктіріліп, біртекті өнімдердің (тауарлардың, қызметтердің) құрылуына әкелетін қызмет. Экономикалық қызмет түрі шығындармен, өндіріс процесімен және өндірілген өніммен сипатталады. Әрбір тіркелген шағын кәсіпкерлік субъектісіне қосылған құнның ең көп өсуін қамтамасыз ететін, яғни негізгі болып табылатын экономикалық қызмет түрі беріледі.

Өнім шығару - барлық шығарылған өнім мен көрсетілген қызметтердің өндірушінің бағасымен көрсетілетін құны.

4. Әдіснамалық түсіндірмелер

Шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қызметі Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексімен регламенттелетін заңды тұлғалар, дара кәсіпкерлер және шаруа немесе фермер қожалықтары жатады.

Шағын кәсіпкерлік субъектілеріне заңды тұлға құрмаған дара кәсіпкерлер және жұмыскерлерінің жылдық орташа саны жүз адамнан аспайтын және жылдық орташа табысы республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарына қолданыста болатын айлық есептік

көрсеткіштің үш жүз мың еселенген мөлшерінен аспайтын кәсіпкерлікті жүзеге асыратын заңды тұлғалар жатады.

Орта кәсіпкерлік субъектілеріне шағын және ірі кәсіпкерлік субъектілеріне жатпайтын, кәсіпкерлікті жүзеге асыратын дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар жатады.

5. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

Қазақстан Республикасындағы шағын және орта кәсіпкерлік (электрондық кестелер)

6. Пайдалы сілтемелер

Шағын және орта кәсіпкерлік көрсеткіштерін есептеу әдістемесі
Шағын және орта кәсіпкерлік, «Талдау» ақпараттық-талдау жүйесі

Шығаруға жауапты:	**Департамент директоры:**	**Орындаушы:**	**Мекенжай:**
Ұлттық шоттар департаменті	Ә. Нақыпбеков Тел. +7 7172 749717	С.Жунусова, М.Абулкасимова Тел. +7 7172 749330,+7 7172 749306 E-mail: sa.zhunusova@aspire.gov.kz m.abulkasimova@aspire.gov.kz	010000, Астана қаласы Мәңгілік Ел даңғылы, 8 Министрліктер Үйі, 4-кіреберіс

© Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы